

нормалізувалась. Симптоми гіпоглікемії були відсутні, що є характерним для інсулінозалежного цукрового діабету.

Отже на підставі клінічних симптомів, наявності гіперглікемії, глюкозурії, та врахування результатів «проби з глюкагоном» в тварини був поставлений діагноз інсулінозалежний цукровий діабет.

Савченко Д.С.

студент;

Навчальний керівник: Голопура С.І.

кандидат ветеринарних наук, доцент,

Національний університет біоресурсів

і природокористування України

СУБКЛІНІЧНИЙ АЦИДОЗ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Ацидоз – одне з найпоширеніших захворювань великої рогатої худоби, обумовлених порушеннями правил годування тварин, незбалансованістю раціонів та використанням кормів низької якості. Найчастіше дійним коровам дають більше кислих кормів (силос, сінаж) і мінімально – сіна. Внаслідок цього мікрофлора рубця змінюється (рН 6,0 і нижче), що призводить до закиснення вмістимого рубця та розвитку ацидотичного стану.

На практиці фахівці ветеринарної медицини розпізнають два види ацидозу: клінічний і субклінічний. Більш небезпечнішим є субклінічний ацидоз, за якого відсутні видимі клінічні ознаки, а наслідки проявляються зі значним запізненням. Виникає він після отелення, коли корову різко переводять з сухостійного на раціон з високим вмістом концентратів, силосу з низьким рН. А також, за дуже високого вмісту в кормах цукру і крохмалю та недостатнього вмісту структурної клітковини.

Субклінічний ацидоз плавно переходить в хронічний, що спричиняє порушення імунних реакцій, підвищену схильність корів до інфекцій, розвиток ендометритів, маститів та ламінітів. При тривалому перебігу він також може ускладнюватися румінітом, абсцесами печінки, жировим гепатозом, міокардіодистрофією, ураженням нирок та іншими патологіями.

У тварин спостерігали пригнічення, появу перемінного апетиту, ослаблення моторики рубця, періодичну діарею, ознаки ламініту, зниження кількості жиру в молоці – $3,15 \pm 0,15\%$, співвідношення жиру і білка – 0,98 та жуйки, збільшення випадків запалень міжпальцевої щілини, підвищене поїдання підстилки. Фекалії містили неперетравні частини корму, кал мав сірий відтінок та рідку консистенцію.

Зоотехнічний аналіз кормів показав, що сіно, силос і сінаж відповідають 2-му і 3-му класу за вимогами ГОСТ. Крім того, в соковитих кормах (силос і сінаж) був підвищений вміст молочної кислоти. У структурі раціону частка концентратів становила 42,2% від загальної поживності раціону. Дослідження вмісту рубця показало, що в період роздоювання, при концентрованому типі годівлі, у 85 досліджуваних корів розвивався субклінічний ацидоз рубця. Величина рН вмістимого рубця становила $5,8 \pm 0,4$, Од., чисельність інфузорій була нижчою за норму в 6,5 рази.

Отже, на підставі проведених клінічних, зоотехнічних досліджень та визначення величини рН рубця у корів діагностували субклінічний ацидоз, який супроводжувався ламінітом, запаленням міжпальцевої щілини та розладом травлення. З метою попередження розвитку вище вказаних захворювань необхідно приділяти увагу раціону, використовувати кормосуміші, які сприятимуть збереження кислотності в рубці, що відповідає фізіологічній нормі, підвищенню надоїв, покращенню здоров'я тварин.

Список використаних джерел:

1. Большаков В. И. Динамика кислотного-щелочного равновесия в организме коров в норме и при некоторых патологических состояниях // Сб. науч. работ / Алтай, НИВС – Барнаул, 1972. – Вып. 3. – С. 22-26.
2. Калюжин И. И. Острое течение ацидоза рубца у крупного рогатого скота // Ветеринария – 1984 – № 1. – С. 60.
3. Калюжный И. И., Баранов Н. Д. Клинико-биохимические показатели при ацидозе рубца у жвачных животных/Диагностика, лечение и профилактика незаразных болезней сельскохозйственных животных: Сб. науч. Тр. – Саратов, 1989. – С. 55-64.
4. Калюжин И. И., Бзринов Н. Д. Кислотно-щелочное состояние при нарушении рубцового пищеварения/Диагностика, лечение, профилактика незаразных болезней с-х животных: Сб. науч. Тр. – Саратов, 1989. – С. 64-70.